

**О.В. Черевко, канд. екон. наук, доц.,
Черкаська обласна державна адміністрація**

РОЛЬ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ У ФОРМУВАННІ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Інтегральним показником оцінки стану людських ресурсів регіонів є індекс людського розвитку (ІЛР), що розроблений ПРООН і розраховується за адаптованою для України методикою на основі 9 окремо зважених компонентів, які характеризують очікувану тривалість життя, освіту, добробут населення.

За величиною регіонального ІЛР першу позицію традиційно займає м. Київ, в якому показники стану освіти, умов проживання, демографії, ринку праці та матеріального добробуту населення суттєво перевищують відповідні показники всіх інших регіонів. За Києвом за загальним рейтингом ідуть Полтавська область та АР Крим.

Нині головні обмеження щодо відтворення людського ресурсу формуються з боку демографічної сфери.

Населення країни скорочується високими темпами, передусім, через природний чинник, а саме: низький рівень народжуваності та високий – смертності. Якщо на початку 2006 року в Україні проживало 46929,5000 осіб, то протягом останнього року ця цифра зменшилась на 35,3000 осіб. Народилося майже вдвічі менше, ніж померло. За сумарним коефіцієнтом народжуваності на рівні 1,2, найвищі показники фіксуються у Волинській області (1,5), Рівненській (1,6), Івано-Франківській (1,4), найнижчі – у Донецькій та Луганській (1,0).

Державна політика у сфері регулювання соціально-демографічного розвитку повинна передбачити істотне збільшення інвестицій у цю сферу; реформування системи соціальних виплат; розгортання профілактичної та лікувально-діагностичної медичної допомоги населенню та підвищення її якості, передусім, у сільській місцевості; формування дієвості захисту прав та інтересів мігрантів; утвердження репродуктивних настанов щодо сім'ї; що має двох дітей, попередження негативного впливу забрудненого навколишнього середовища на репродуктивне здоров'я населення.

У реалізації цих завдань важливе місце належить соціальним виплатам населенню.

Надання матеріальної допомоги є необхідним і своєчасним заходом у плані матеріальної підтримки населення, особливо сімей з дітьми. Однак цього явно недостатньо, якщо йдеться не тільки про стимулювання дітонародження в цілому, а й про формування людського ресурсу з високим життєвим та професійним потенціалом. На цьому акцентується увага в "Стратегії демографічного розвитку в період до 2015 року", затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2006 року.

Економічний варіант розв'язання існуючих соціально-демографічних проблем, зокрема у сфері народжуваності, більш доцільний, ніж, припустимо, запрошувати на постійне проживання мігрантів

репродуктивною віку з країн третього світу на тій підставі, що у нас вичерпано власний потенціал народжуваності.

Інший бік проблеми – використання праці емігрантів. Важливо передбачити, в яких саме сферах економічної діяльності вони працюватимуть, чи відповідатиме ця зайнятість інтересам розвитку національного ринку праці в цілому.

Для розв'язання цих проблем слід забезпечити наступне: пріоритетний розвиток галузей економіки зі стабільним доходом зайнятого населення; формування сприятливого інвестиційного клімату та економічної кон'юнктури; розвиток малого та середнього бізнесу; удосконалення нормативно-правової бази регулювання оплати праці; пенсійної системи та інших соціальних виплат.

Для прогресивного соціально-економічного розвитку потрібно забезпечити сприятливі умови для повного розкриття і реалізації людського потенціалу. Цю проблему можна вирішити за допомогою створення соціополісу – моделі майбутнього суспільства. Новий тип соціально-економічного устрою може бути поширений на більш широкі регіони, а в перспективі – і на державу в цілому.

Соціополіс – це концентратор інтелектуального потенціалу суспільства, застосованого в процесі економічного розвитку на базі організації сучасної високоефективної індустрії інформаційних технологій.

Українське суспільство має всі передумови для швидкого створення і успішної діяльності мережі структур пріоритетного розвитку нового типу, а саме: наявний високий освітній та інтелектуальний рівень населення; робота в рамках аутсорсингових схем (розробка програмного забезпечення, інтернет-контент, системний аналіз, консалтинг) дуже незначною мірою залежать від основних фондів (споруд, устаткування тощо), а також потребують мінімуму енерговитрат; достатня кількість кваліфікованої робочої сили (за експертними оцінками в Україні нараховується 12-15 тисяч висококваліфікованих фахівців у галузі інформаційних технологій); велика кількість незадіяних “проривних” технологій, що знаходяться в стадії повної готовності до запровадження; наявність ряду великих і малих індустріальних регіонів з розвинутою виробничою інфраструктурою; значна мережа потужних наукових та освітніх закладів; наявність широкого розуміння суспільством на всіх рівнях ролі науки, технології і творчої особистості в процесі виживання України як держави і її перспектив у майбутньому.

Таким чином, забезпечення всебічного розвитку людського потенціалу регіонів вимагає детального дослідження розвитку людських ресурсів у кожному регіоні та вироблення відповідної системи заходів для їхнього розвитку.